

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Euroopan yhteisön maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi Euroopan yhteisön maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain voimassaoloaikaa seitsemällä 12 kuukauden jaksolla 1 päivästä huhtikuuta 2008 maaliskuun 31 päivään 2015 saakka. Samalla lain soveltamisalaa koskevaan

1 §:ään ja 15 §:n siirtymäsäännökseen ehdotetaan tehtäväksi yhteisölainsäädännön muutoksesta johtuvia muutoksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Euroopan yhteisölle (EY) on annettu yksinomainen toimivalta yhteisön maatalouspolitiikan tavoitteiden toteuttamiseksi. Jäsenvaltiot eivät voi noudattaa kansallista maatalouspolitiikkaa tai antaa kansallisia säännöksiä asioista, jotka on säännelty yhteisötasolla. EY:n yhteistä maatalouspolitiikkaa säännellään pääasiassa asetuksilla, mutta myös direktiiveillä ja päätöksillä. Yhteistä maatalouspolitiikkaa sääntelevät asetukset ja päätökset ovat sellaisenaan Suomea sitovia ja ilman erillistä voimaannpanoa välittömästi sovellettavia. Eräät EY:n asetukset sisältävät säännöksiä, joissa edellytetään myös kansallisten säännösten ja määräysten antamista. Kansallisella lainsäädännöllä voidaan antaa myös täydentäviä säännöksiä silloin, kun EY:n säännökset sisältävät jonkin asian osalta ainoastaan vähimmäisvaatimukset.

EY:n maitokiintiöjärjestelmä otettiin käyttöön 1 päivänä huhtikuuta 1984. Tuolloin yhteisön jäsenvaltioille vahvistettiin ensimmäistä kertaa maidon tuotantomäärät viideksi kiintiövuodeksi. Kiintiövuosi on 12 kuukautta edellisen vuoden huhtikuun alusta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun. Vuonna 1988 järjestelmää jatkettiin maaliskuun 1992 loppuun. Agenda 2000 -uudistuksen yhtey-

dessä maitokiintiöjärjestelmää jatkettiin vuoden 2008 saakka. Agenda 2000 -uudistuksessa sovittiin myös vuoden 2003 välitarkastelusta. Välitarkastelun yhteydessä maitokiintiöjärjestelmää jatkettiin vuoteen 2015 saakka. Samalla päätettiin ylitysmaksun vaiheittaisesta alentamisesta ja 1,5 prosentin suuruisesta kiintiöiden asteittaisesta korottamisesta kolmessa vaiheessa 0,5 prosentin erissä sekä tuotantokiintiöiden poistamisesta 1 päivänä huhtikuuta 2015.

Tällä hetkellä voimassa oleva EY:n maitokiintiöjärjestelmä perustuu maito- ja maitotuotealan maksun vahvistamisesta annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 1788/2003, jäljempänä neuvoston maitokiintiöasetus. Kullekin jäsenvaltiolle on neuvoston maitokiintiöasetuksessa vahvistettu kokonaiskiintiöt, joita tilakohtaisten viitemäärien yhteenlaskettu määrä ei saa ylittää.

EY on jo jonkin aikaa pyrkinyt yksinkertaistamaan yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevaa sääntelyä. Tähän liittyen suurin osa yhteisen maatalouspolitiikan tuotekohtaisten markkinajärjestelyjen perusasetuksista on koottu yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevaan neuvoston asetukseen (EY) N:o 1234/2007, jolla kumotaan myös neuvoston maitokiintiöasetus 1 päivästä huhtikuuta 2008 lukien. Kumoutuvan asetuksen sään-

nökset on siirretty sisältöä muuttamatta yhteisiä markkinajärjestelyjä koskevan asetuksen III luvun III jaksoon. Maitoalan terminologiaa on artikloiden siirron yhteydessä yhdenmukaistettu sokerialan terminologian kanssa. Muun muassa käsite 'viitemäärä' on uudessa asetuksessa korvattu käsitteellä 'kiintiö'.

Vuoden 1995 alusta voimaan tullut laki Euroopan yhteisen yhteisen maatalouspolitiikan täytäntöönpanosta (1100/1994) on yleislaki ja sitä sovelletaan myös EY:n maitokiintiöjärjestelmän täytäntöönpanoon, jollei lailla muuta säädetä. EY:n maitokiintiöjärjestelmä on Suomessa pantu täytäntöön Euroopan yhteisen maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanosta annetulla lailla (355/1995), jäljempänä maitokiintiölaki. Eduskunta edellytti vastauksessaan hallituksen esitykseen laiksi eräiden maatalouden alaan kuuluvien lakien kumoamisesta (HE 145/1994 vp.), että maidontuotantoa koskevien kiintiöiden määräytymisen perusteista ja muista elinkeinonharjoittajien tuotantoon oikeuksiin olennaisesti vaikuttavista seikoista säädetään jäsenyystilanteessa lain tasolla. Tämän vuoksi säädettiin määräaikainen maitokiintiölaki. Lain voimassaolo olisi päättynyt 31 päivänä maaliskuuta 2000, jollei sen voimassaoloaikaa olisi lailla 318/2000 jatkettu 31 päivään maaliskuuta 2008.

Suomen meijerimaitokiintiöksi vahvistettiin liittymissopimuksessa 2 342 000 tonnia vuoden 1992 meijerimaitomäärän mukaisesti rasvapitoisuuden ollessa 4,34 prosenttia ja tilojen suoramyntikiintiöksi 10 000 tonnia. Suomalaisten ns. 'SLOM'-tuottajien huomiomiseksi sanottua kokonaismäärää voitiin korottaa enintään 200 000 tonnilla. Tuottajien viitemäärät sopeutettiin maakiintiöön valtioneuvoston päätöksellä (284/1997) 1 päivänä huhtikuuta 1997 alkaneen tuotantojakson alusta alentamalla niitä kautta linjan 4,5 prosentilla. Suomen meijerimaidon maakiintiö on tällä hetkellä 2 412 000 tonnia ja suoramyntikiintiö 7,8 miljoonaa kiloa. Maakiintiön arvellaan kuluvalle tuotantojaksolla alituvan 6,4 prosentilla eli 150 miljoonalla litralla.

Tuottajien viitemäärät on vahvistettu ja maitokiintiöjärjestelmän täytäntöönpanolaki on tältä osin menettänyt merkityksensä. Hal-

litus on tästä syystä ja maitokiintiöjärjestelmän hallinnoinnin yksinkertaistamiseksi esitetty vuonna 2001 maitokiintiölain kumoamista. (HE 139/2001 vp.) Eduskunta kuitenkin hylkäsi hallituksen esityksen (EV 194/2001 vp). Maa- ja metsätalousvaliokunta kiinnitti hallituksen esitystä koskevassa mietinnössään huomiota siihen, että maitokiintiölain säännökset olivat eräiltä osin vanhentuneet ja ne olisi syytä saattaa ajan tasalle. Maitokiintiölaki saatettiin ajan tasalle lailla 435/2007. Muutosesitys sisältyi hallituksen esitykseen Eduskunnalle Maaseutuviraston toimivaltuuksia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 148/2006 vp). Lain siirtymäsäännös on vanhentunut ja se esitetään muutettavaksi.

EY:n maitokiintiöjärjestelmä päättyy tämän hetkisten säädösten mukaan keväällä 2015. Komissio on 20.11.2007 antanut tiedonannon KOM(2007)722 neuvostolle ja Euroopan parlamentille YMP:n uudistuksen "terveystarkastuksen" valmistelusta. Tiedonannossa komissio ei esitä maitokiintiöjärjestelmän jatkamista 31.3.2015 jälkeen. Jotta järjestelmän päättymisestä kielteisiä vaikutuksia voitaisiin lieventää, komissio esittää maitokiintiöiden korottamista sekä tarvittavien muiden politiikkatoimien muutosten tutkimista terveystarkastuksen yhteydessä. Tällaisia toimia voisivat komission mukaan olla esimerkiksi neuvoston asetuksen (EY) N:o 1782 artiklan 69 mukaiset tukitoimet vuoroalueilla ja sellaiset maaseudun kehittämistoimenpiteet, joilla pyritään kehittämään maitotaloustuotteiden lisäarvoa. Komissio on 12.12.2007 antanut neuvostolle kertomuksen KOM(2007) 800 maitoalan markkinanäkymistä. Kertomuksessa komissio katsoo, että 2 prosentin korotus kiintiöihin, jota se ehdotti jo vuoden 2003 uudistuksen osana, voidaan panna täytäntöön vuodesta 2008 alkaen.

2 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole nykyiseen tilanteeseen verrattuna valtiontaloudellisia tai organisatorisia vaikutuksia. Mikäli maakiintiö ylittyy, joutuu Suomen valtio maksamaan yhteisölle ylitysmaksua, jonka suuruus on 27,27 euroa/100 kiloa. Maksu peritään niiltä tuottajilta, jotka ovat ylittäneet viitemääränsä. Maidon-

tuotanto on viime vuosina selvästi alittanut maakiintiön.

Maitokiintiöneuvottelukunnan toiminta aiheuttaa kokouspalkkioina ja matkakulujen korvauksina menoja noin 1500 euroa vuodessa.

Esityksellä ei ole yhteiskunnallisia eikä ympäristövaikutuksia.

3 Asian valmistelu

Lakiehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Valmistelun aikana on kuultu maitokiintiöneuvottelukuntaa.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Euroopan yhteisön maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan yhteisön maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanosta 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (355/1995) 1, 14 ja 15 §, sellaisena kuin niistä ovat 1 § laissa 435/2007 ja 14 § laissa 318/2000, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä annetun neuvoston asetuksen (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) (EY) N:o 1234/2007, jäljempänä *neuvoston asetus*, III luvun III jaksossa säädetyn maitokiintiöjärjestelmän ja sitä täydentävän yhteisön lain-säädännön soveltamista.

14 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 22 päivänä maaliskuuta 1995 ja se on voimassa 31 päivään maaliskuuta 2015.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

15 §

Siirtymäsäännös

Mitä tässä laissa tai sen nojalla annetussa säädöksessä säädetään viitemääristä ja perusrasvaprosentista, sen katsotaan tarkoittavan kiintiöitä ja viiterasvapitoisuutta.

Viittauksia neuvoston asetuksen (EY) N:o 1788/2003 5 artiklan a—k alakohtiin pidetään viittauksina neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 65 artiklan vastaaviin alakohhtiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 15 päivänä helmikuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Sirkka-Liisa Anttila*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

Euroopan yhteisön maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan yhteisön maidon ja maitotuotteiden kiintiöjärjestelmän täytäntöönpanosta 17 päivänä maaliskuuta 1995 annetun lain (355/1995) 1, 14 ja 15 §, sellaisena kuin niistä ovat 1 § laissa 435/2007 ja 14 § laissa 318/2000 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Tämä laki koskee maito- ja maitotuotealan maksun vahvistamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1788/2003, jäljempänä *neuvoston asetus*, mukaisen kiintiöjärjestelmän ja sitä täydentävän yhteisön lainsäädännön soveltamista.

Tämä laki koskee *maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä annetun neuvoston asetuksen (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus)* (EY) N:o 1234/2007, jäljempänä *neuvoston asetus, III luvun III jaksossa säädetyn maitokiintiöjärjestelmän* ja sitä täydentävän yhteisön lainsäädännön soveltamista.

14 §

14 §

Voimaantulo

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 22 päivänä maaliskuuta 1995 ja se on voimassa 31 päivään maaliskuuta 2008.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Tämä laki tulee voimaan 22 päivänä maaliskuuta 1995 ja se on voimassa 31 päivään maaliskuuta 2015.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

15 §

15 §

Siirtymäsäännökset

Siirtymäsäännös

Tuottajalla, jolla valtion kanssa tekemänsä sopimuksen tai Suomen Euroopan unioniin liittymisen johdosta kumotun säädöksen nojalla muutoin on oikeus palata tuotantoon ja

Mitä tässä laissa tai sen nojalla annetussa säädöksessä säädetään viitemääristä ja perusrasvaprosentista, sen katsotaan tarkoittavan kiintiöitä ja viiterasvapitoisuutta.

jonka sanottuun oikeuteen liittymissopimus vaikuttaa haitallisesti, on oikeus hakemuksesta saada viitemäärä, joka vastaa hänen aikaisempaa tuotanto-oikeuttaan.

Maidon väliaikaisista tuotantokiintiöistä annetun lain 26 §:n mukainen neuvottelukunta jatkaa toimintaansa siihen asti kunnes maaja metsätalousministeriö on asettanut 10 §:ssä tarkoitetun neuvottelukunnan.

Viittauksia neuvoston asetuksen (EY) N:o 1788/2003 5 artiklan a–k alakohtiin pidetään viittauksina neuvoston asetuksen N:o 1234/2007 65 artiklan vastaaviin alakohtiin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .